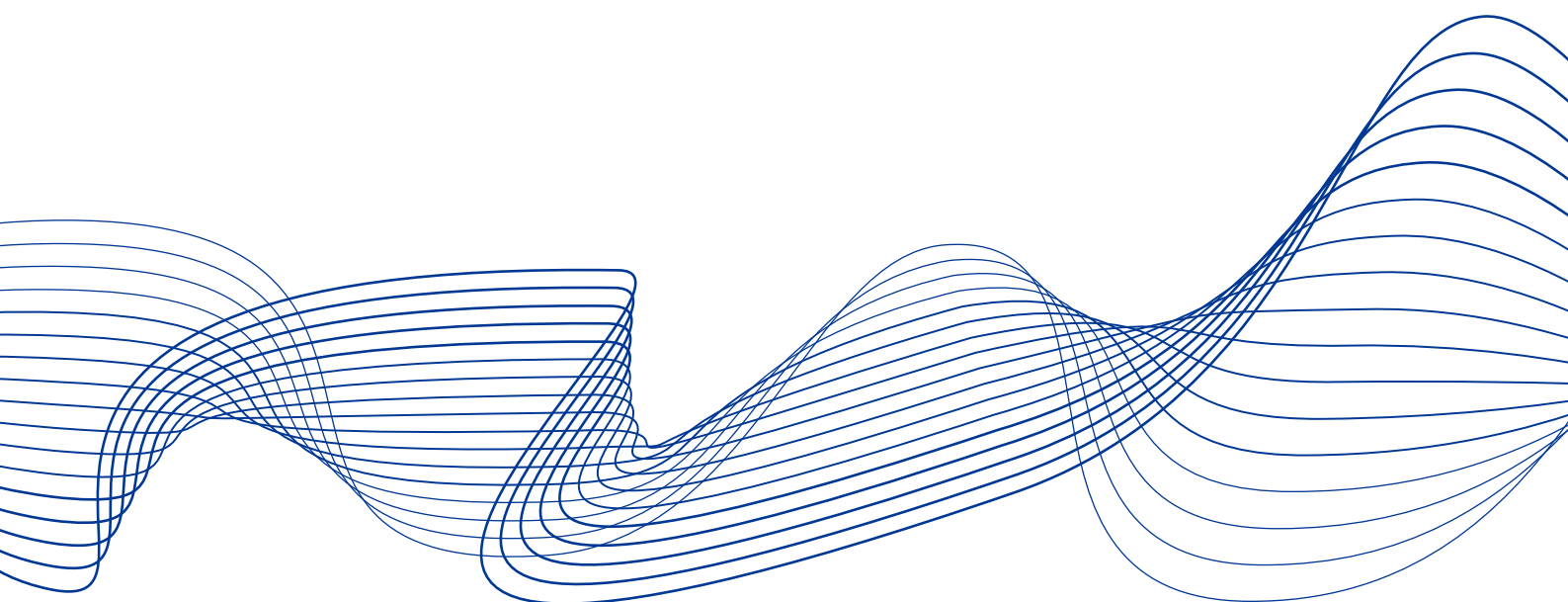


Årsrapport

2015



ESRB

Europeiska systemrisknämnden

Europeiska systemet för finansiell tillsyn

Innehåll

Förord	2
Sammanfattning	3



Förord



Mario Draghi,
Ordförande för
Europeiska systemrisknämnden

Under 2015 fortsatte Europeiska systemrisknämnden (ESRB) sin noggranna bevakning av möjliga källor till systemrisk i det europeiska finansiella systemet och den europeiska ekonomin. Emellanåt syntes tecken på ökade sårbarheter inom tre områden. Framför allt fanns det en betydande volatilitet på marknaden, som utlöstes av utvecklingen i viktiga tillväxtekonomier under hösten 2015 och som snabbt spreds till de globala finansmarknaderna, även den europeiska marknaden. ESRB var uppmärksam på risken för en korrigering på de globala finansmarknaderna och uppgraderade den risken till den högsta kategorin inför den här utvecklingen. I början av 2016 realiserades dessa sårbarheter delvis i en omgivning som kännetecknades av en fortsatt osäker global ekonomisk återhämtning, fortsatt svaga balansräkningar hos banker och försäkringsbolag i EU och höga nivåer av offentliga och privata skulder. För det andra fortsatte EU:s skuggbanksektor att växa och bli mer sammanflätad, vilket innebar att eventuella chocker i skuggbanksektorn kunde spridas till resten av det finansiella systemet. Slutligen bidrog den geopolitiska osäkerheten i nästan alla regioner som omger Europa till att hålla uppe oron.

Myndigheterna för makrotillsyn hade för första gången tillgång till en relativt bred uppsättning policyinstrument för att öka banksektorns motståndskraft mot dessa risker, även om liknande instrument saknas för resten av finanssektorn. ESRB har stöttat de nationella myndigheterna för makrotillsyn genom att ta fram ett institutionellt ramverk som gör det möjligt att ömsesidigt spegla nationella åtgärder och därigenom minska risken för regelarbitrage. ESRB har också tillhandahållit negativa stresstestscenarier till alla europeiska tillsynsmyndigheter inom respektive behörighetsområde (i synnerhet inom bankverksamhet, försäkring och centrala motparter). Slutligen har ESRB undersökt strukturella riskområden, i synnerhet den systemrelaterade roll som exponeringar mot bostadssektorn och den kommersiella fastighetssektorn kan ha för hushåll, banker och ekonomin som helhet, liksom den systemrelaterade arten hos en del av de risker som härrör från försäkringsbranschen.

ESRB fortsätter att vara ett forum för förtroligt utbyte av åsikter om systemrelaterade sårbarheter på kort, medellång och lång sikt. Makrotillsynen har inletts i nästan alla EU:s medlemsstater.

Frankfurt am Main, juli 2016

Mario Draghi

ESRB:s ordförande



Sammanfattning

År 2015 var Europeiska systemrisknämndens femte verksamhetsår. Sedan bildandet 2010 har ESRB ställts inför exceptionella omständigheter som speglar finanskrisens och statskuldkrisens efterverkningar i Europa. De marknadsbaserade indikatorerna för systemrisk har visserligen återgått till de nivåer som rådde före krisen, men betydande sårbarheter finns kvar i EU:s finansiella system. ESRB har därför identifierat fyra huvudsakliga risker för den finansiella stabiliteten i EU: i) en korrigerande av riskpremierna på de globala finansmarknaderna, förstärkt av låg likviditet på marknaden, ii) en ytterligare försvagning av bankers och försäkringsbolags balansräkningar, iii) en försämring av skuldernas hållbarhet för stater, företag och hushåll och iv) chocker och spridning från skuggbanksektorn till det finansiella systemet.

ESRB höjde bedömningen av riskpremier på de globala finansmarknaderna till den högsta riskkategorin på grund av den höga volatiliteten. Den här volatiliteten utlöstes av utvecklingen i viktiga tillväxtekonomier under hösten 2015 och spreds snabbt till de globala finansmarknaderna, även den europeiska marknaden. I början av 2016 realiserades delvis risken för en korrigerande av riskpremierna på de globala finansmarknaderna i en omgivning som kännetecknades av en fortsatt osäker global ekonomisk återhämtning, fortsatt svaga balansräkningar hos banker och försäkringsbolag i EU och höga nivåer av offentliga och privata skulder. Risken för att statskuldkrisen ska flamma upp igen ökade under våren och sommaren 2015 på grund av bland annat politisk osäkerhet i Grekland. Tillgångspriserna rasade i Grekland, men spridningseffekten till andra länder med höga skuldnivåer har varit begränsad. Sedan sommaren 2015 har marknadsoron relaterad till Grekland sjunkit avsevärt. Skuggbanksektorn i EU fortsatte att växa och bli mer sammanflätad under 2015 mot bakgrund av strukturella förändringar. Tillväxten har ökat behovet av tillsyn från myndigheter för makrotillsyn. Slutligen bidrog den geopolitiska osäkerheten i nästan alla regioner som omger Europa till att hålla oron uppe.

Under 2015 har ESRB fortsatt att ta fram policyer för makrotillsyn och vägledningar om användning av makrotillsynsverktyg inom bank- och finanssektorn. ESRB har för det första undersökt de systemrisk som uppstår ur europeiska försäkringsbolags och återförsäkringsbolags verksamhet. I rapporten från detta arbete rekommenderas att det görs en bedömning av om det behövs ytterligare verktyg för att myndigheterna för makrotillsyn ska kunna hantera systemrisk med anknytning till försäkringsbranschen i EU. För det andra genomförde ESRB en strukturell analys av förhållandet mellan utvecklingen i fastighetssektorn och den finansiella stabiliteten. För det tredje utfördes ytterligare arbete om de möjliga systemrisk som uppstår från en sen och plötslig övergång till en ekonomi med låga koldioxidutsläpp. Slutligen inledde ESRB, i samarbete med Europeiska centralbanken, arbetet med att övervaka och bedöma de risker för den finansiella stabiliteten som uppstår under en utdragen period med låga räntor.

ESRB har också bidragit till de stresstester som genomförts av de tre europeiska tillsynsmyndigheterna. I början av 2015 tillhandahöll ESRB negativa makroekonomiska scenarier till en övning för att testa motståndskraften i pensionsfonder för pensioner med fasta förmåner som genomfördes av Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (EIOPA). Ett år senare, i början av 2016, tog ESRB fram negativa makroekonomiska scenarier som vidarebefordrades till den Europeiska bankmyndigheten (EBA) för dess stresstest av banksektorn och till EIOPA för stresstestet av försäkringsbranschen. ESRB bidrog också för första gången till Europeiska värdepappers- och marknadsmyndighetens stresstest av centrala motparter.

ESRB fortsatte sitt arbete med centrala motparter och lämnade in två synpunkter till Europeiska kommissionen gällande bedömningen av förordningen om Europas marknadsinfrastruktur. ESRB anser att den generella konstruktionen av förordningen är bra, men att det konjunktionsbidraget i



den rättsliga ramen kan förbättras avsevärt. Genom att infoga en bedömningsklausul i förordningen, om användning av marginaler och värderingsavdrag i makrotillsynen, skulle principerna för sådana instrument kunna utvecklas ytterligare.

Jämfört med föregående år ökade antalet makrotillsynsåtgärder kraftigt under 2015. Som väntat var skillnaderna fortsatt stora mellan EU-länderna sett till antalet åtgärder och typen av åtgärder. Det ökade antalet åtgärder berodde delvis på fastställandet av de systemviktiga instituten och införandet av ett ramverk för den kontracykliska kapitalbufferten. Även bostadssektorn fortsatte att vara ett högst relevant område för makrotillsynsåtgärder. Under 2015 bedömde dessutom flera EU-länder politiska initiativ som syftade till att bemöta riskerna från lånestocker i utländska valutor. I flera fall vidtogs åtgärder. I slutet av 2015 fastställde ESRB ett ramverk för samordning av bedömningen av makrotillsynsåtgärdernas gränsöverskridande effekter och den frivilliga ömsesidigheten för dessa. I ett integrerat finansiellt system som den inre europeiska marknaden behövs bättre politisk samordning för att säkerställa att nationella makrotillsynsåtgärder är effektiva.

Slutligen fortsatte ESRB under perioden att utvärdera genomförandet av tidigare rekommendationer från ESRB. Bedömningen av Europeiska systemrisknämndens rekommendation om kreditinstitutens finansiering (ESRB/2012/2) visade att betydande framsteg gjorts i harmoniseringen av ramverk för nationella säkerställda obligationer. Denna rekommendation har också varit framgångsrik med att gynna policyer för riskhantering, förfaranden och kontroller för berörda risker samt ett ramverk för övervakning av inteckning av tillgångar.



Imprint

© Europeiska systemrisknämnden (European Systemic Risk Board)

Postadress 60640 Frankfurt am Main, Tyskland
Telefon +49 69 1344 0
Webbplats www.esrb.europa.eu

Alla rättigheter förbehålls. Återgivning för undervisningsändamål och icke-kommersiella syften är tillåten, under förutsättning att källan anges.

Stopppdatum för de uppgifter som medtas i denna rapport var den 6 juni 2016.

Det här är en förkortad version av ESRB:s årsrapport 2015 och består av förordet och sammanfattningen. Fullständiga versioner finns på engelska, tyska och spanska.

ISSN 1977-5288 (pdf)
ISBN 978-92-899-2464-1 (pdf)
DOI 10.2866/263186 (pdf)
EU-katalognr DT-AB-16-001-SV-N (pdf)